

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Приймальної комісії
О.В. Поркуян
«15» червня 2024 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня **магістра**
спеціальності 281 – "Публічне управління та адміністрування"

за освітньою програмою "Публічне управління та адміністрування"
на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра (магістра)
або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Київ – 2024

Програма складена на підставі робочих навчальних планів спеціальності 281 – "Публічне управління та адміністрування" (за освітньою програмою "Публічне управління та адміністрування").

**РОЗРОБНИКИ
ПРОГРАМИ:**

Проф. кафедри публічного управління,
менеджменту та маркетингу,
д.е.н., проф. Є.І. Овчаренко

Проф. кафедри публічного управління,
менеджменту та маркетингу,
д.е.н., проф. Р.А. Галгаш

Доц. кафедри публічного управління,
менеджменту та маркетингу,
к.е.н., доц. О.Ю. Чорна

ПОГОДЖЕНО:

К.т.н., доц. Мазнев Є.О.

(підпис)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом здобувачів вищої освіти на навчання на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра (магістра) або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста здійснюється за результатами складання вступних випробувань.

Мета вступного випробування: оцінити рівень підготовленості вступників для навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 281 – "Публічне управління та адміністрування" за освітньою програмою "Публічне управління та адміністрування" з метою конкурсного відбору на навчання у СНУ ім. В. Даля в 2024 році.

Завдання вступного випробування полягає у тому, щоб оцінити рівень володіння компетентностями вступників, які повинні:

ЗНАТИ:

– методiku прогнозування розвитку соціально-економічних процесів на рівні окремих об'єктів управління (країни, галузі, району, підприємств, організацій);

– механізми формування і реалізації цільових, регіональних, галузевих програм;

– методи аналізу та обґрунтування розвитку економічних і соціальних процесів розвитку регіону, галузі, підприємств, організацій;

– підходи до визначення пріоритетів економічного розвитку держави, регіонів, галузей, підприємств, організацій;

– механізми ефективної організації управління державним і комунальним майном;

– методiku рівнів монополізації національного, регіонального та локального товарних ринків і механізми реалізації антимонопольної політики; механізми забезпечення соціального захисту населення;

– основні засади регіональної, промислової, аграрної, зовнішньоекономічної, цінової та соціальної політики держави та механізми її реалізації.

ВМІТИ:

– виробляти і обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення механізмів організації управління соціально-економічними процесами, певними сферами, галузями, регіонами, підприємствами, організаціями;

– організовувати розробку і реалізацію заходів по удосконаленню організаційно-економічного регулювання розвитку окремих сфер, галузей, територій, підприємств, організацій;

– розробляти матеріальні, трудові, фінансові баланси; здійснювати розрахунки показників економічного і соціального розвитку регіону, макроекономічних показників, функціонування галузей; інфраструктури регіону;

– визначати пріоритети економічного розвитку підприємств, організацій, галузі, регіону, країни; формувати бізнес-плани розвитку галузі регіону.

Зміст програми відповідає компонентам освітньої програми "Публічне управління та адміністрування" та їх логічній послідовності.

Порядок проведення вступних випробувань регламентується "Правилами прийому до Східноукраїнського національного університету в 2024 році".

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма вступного фахового випробування розроблена з урахуванням вимог чинних програм для вищих навчальних закладів IV рівня акредитації, а також відповідно до вимог, визначених Постановою Кабінету Міністрів України № 789 від 29 липня 2009 р. "Про затвердження Порядку прийому на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" галузі знань "Публічне управління та адміністрування" зі змінами, внесеними Постановами № 674 від 27.09.2016 р., № 809 від 22.08.2012 р., № 423 від 14.06.2017 р.

Необхідний обсяг знань вступника, що має освітній ступень бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, освітній ступень магістра визначений наступними дисциплінами.

Основи держави і права

Держава. Сутність та основні ознаки держави. Теорії походження держави. Форми держави. Внутрішні та зовнішні функції держави. Механізм державної влади. Єдність та взаємовідносини держави і права. Ознаки та загальна характеристика правової держави.

Право. Право як особливий вид соціального регулювання. Теорії походження права. Історичні типології права. Поняття та види джерел права. Функції права. Система права. Норми права, їх види. Нормативно-правові акти. Соціальне регулювання. Законодавство та його структура. Правові відношення. Юридичні факти, їх класифікація. Поняття політичної сфери суспільного життя. Правопорушення та юридична відповідальність. Законність та правопорядок. Правова культура. Правовий нігілізм.

Конституційне право України. Основи конституційного укладу України. Конституція України, 28 червня 1996 року. Юридична сила Конституції України. Закон України "Про громадянство України" від 18 січня 2001р. Особисті соціально-економічні, політичні та культурні права громадян України.

Цивільне право. Основні інститути цивільного права. Суб'єкти цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність і дієздатність. Поняття та види власності в Україні. Суб'єкти права власності. Захист права власності. Поняття, види цивільно-правових договорів. Цивільно-правова відповідальність, її підстави. Спадкування за законом і заповітом. Правове регулювання приватизації на сучасному етапі. Цивільний кодекс України як кодифіковане джерело цивільного права, його значення та загальна характеристика. Поняття підприємницької діяльності. Законодавство про підприємницьку діяльність. Обмеження в зайнятті окремими видами підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Форми господарських товариств. Цінні папери.

Трудове право. Поняття трудового права, його предмет. Правова характеристика трудового правовідношення. Система правовідносин у трудовому праві. Поняття трудового договору, його сторони і зміст. Порядок припинення

трудового договору з ініціативи працівника. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Робочий час і час відпочинку. Трудова дисципліна. Види дисциплінарних стягнень. Порядок накладення і зняття дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність працівника за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації. Індивідуальні і колективні трудові спори. Охорона праці. Закон України "Про охорону праці" від 14 жовтня 1992р.

Екологічне право. Правова охорона навколишнього природного середовища. Права і обов'язки природокористувачів. Форми власності на землю. Земельний кодекс України. Правові засоби охорони атмосферного повітря і тваринного світу. Відповідальність за порушення екологічного права.

Питання державного управління

Конституційно-правові питання. Основний закон України: поняття, етапи становлення, функції. Конституційні принципи державного ладу в Україні. Конституційний принцип суспільного ладу в Україні. Демократична держава. Соціальна держава. Правова держава. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні. Єдине громадянство в Україні: поняття, підстави набуття і припинення. Республіка як форма державного правління. Конституційний принцип народовладдя: поняття та реалізація. Поняття та основні принципи місцевого самоврядування в Україні. Конституційний принцип поділу державної влади в Україні. Система органів законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні.

Застосування та захист мов в Україні. Консолідація та розвиток української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, самобутності всіх корінних народів та національних меншин.

Природні ресурси – об'єкти права власності Українського народу. Право власності на землю: поняття, набуття і реалізація громадянами, юридичними особами та державою.

Багатоманітність суспільного життя в Україні: поняття, види, гарантії.

Конституційні основи зовнішньополітичної діяльності України.

Правовий порядок в Україні: засади, особливості дій громадян, фізичних та юридичних осіб, а також державних органів та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб.

Державні символи України: перелік, опис та порядок використання.

Поняття та основні види прав, свобод та обов'язків людини: громадянина в Україні. Громадянські права і свободи людини в Україні: поняття, види, зміст. Культурні права людини і громадянина в Україні: види, зміст.

Форми безпосередньої демократії в Україні, поняття, види, принципи здійснення.

Верховна рада України: конституційний склад, функції та повноваження. Законодавчий процес.

Президент України: порядок обрання, функції та повноваження.

Виконавча влада в Україні: поняття, система її органів, їх функції та

повноваження.

Конституційний Суд України: поняття, порядок формування, функції та повноваження.

Система судів в Україні: система судів, функції та повноваження. Основні засади судочинства.

Адміністративно-правові та муніципально-правові питання. Завдання, функції та повноваження місцевих державних адміністрацій. Територіальна громада, її органи та посадові особи. Місцеві ініціативи. Представницькі органи місцевого самоврядування, їх повноваження. Сільський, селищний, міський голова. Виконавчі органи рад, їх склад та повноваження. Державний контроль за діяльністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Конституційне право громадян України на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування. Структура і зміст Законів України "Про державну службу", "Про службу в органах місцевого самоврядування", "Про правила етичної поведінки". Порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців. Основні обов'язки, права та відповідальність державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

Антикорупційне та кримінальне законодавство. Поняття корупції та корупційних діянь. Суб'єкти корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією. Спеціальні обмеження щодо державних службовців та інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави, спрямовані на попередження корупції. Відповідальність за вчинення корупційних діянь.

Кримінальна відповідальність за використання службового становища в корисливих цілях.

Державна політика України. Засади внутрішньої та зовнішньої політики України. Економічна політика держави. Природа державного регулювання економіки. Правові, адміністративні та економічні методи регулювання економіки. Засоби державного регулювання. Державний та комунальний сектори економіки.

Антимонопольна політика. Питання розвитку підприємницької діяльності. Політика приватизації. Податкова політика. Земельна реформа. Питання залучення інвестицій у вітчизняну економіку.

Завдання соціальної політики держави. Органи, що здійснюють соціальну політику. Основні напрямки діяльності органів соціального захисту. Проблеми подолання бідності в Україні. Державна політика в галузі праці, зайнятості і соціального захисту населення. Питання обов'язкового соціального страхування. Пенсійна реформа. Заходи щодо вирішення житлово-комунальних проблем. Питання доступного медичного обслуговування і розвитку медичного страхування. Державна політика в галузі освіти. Основи державної молодіжної політики. Сутність культурної політики держави.

III. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (У редакції від 2 бер. 2014 р.) // ВВР. – 1996. – № 30. – Ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лют. 2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014.– № 20. – Ст. 619.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 бер. 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 лист. 2012 р. № 5475-VI // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 92. – Ст. 3729. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // ВВР. – 1999. – №20-21. – Ст. 190. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Про судоустрій і статус суддів Закон України від 7 лип. 2010 р. № 2453- 9 квітня VI // ВВР. – 2010. – №№ 41-42, 43, 44-45.- Ст.529. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
7. Погорілко В. Ф. Конституційне право України. Академічний курс: Підр.. У 2 т. Т. 1 / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. - К. : Юрид. думка, 2006. - 543 с.
8. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. (Енциклопедичний курс): Підручник / О. Ф. Скакун. - Вид. 2-ге, переробл. і доповн. - Х. : Еспада, 2009. - 747 с.
9. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. (У редакції від 2 бер. 2014 р.) // ВВР. – 1996. – № 30. – Ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
10. Управління суспільним розвитком. Вступ до спеціальності : навч. посіб. / А. М. Михненко, В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко, С. О. Борисевич. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 84 с.
11. Шляхтун П. П. Парламентаризм : словник-довідник / П. П. Шляхтун. – К. : Парламент. вид-во, 2003. – 151 с.
12. Державне управління : основи теорії, історія і практика : [навч. посіб.] / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.
13. Основи вітчизняного парламентаризму : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2012. – Т. 2. – 340 с.
14. Парламентаризм та парламентська діяльність : словник-довідник / за заг. ред. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2010. – 352 с.
15. Конституційне право зарубіжних країн : навч. посіб. / В. О. Ріяка (кер. авт. кол.), В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. ; за заг. ред. В. О. Ріяки. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 512 с.
16. Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI // ВВР. – 2010. – № № 14-15,16-17. – Ст.133. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Для проведення тестування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням фахової атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.

Для проведення тестування фаховою атестаційною комісією попередньо готуються переліки питань відповідно до "Програми фахового вступного випробування". Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на Web-сайті СНУ ім. В. Даля (<http://www.snu.edu.ua>) та інформаційних стендах навчально-наукового інституту економіки і управління. Фахове вступне випробування проводиться у строки передбачені Умовами прийому до СНУ ім. В. Даля. Тестування може проводитися у електронному вигляді.

На тестування вступник з'являється з паспортом. Користуватися при підготовці друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється. Тестове завдання містить 25 питань з варіантами відповіді, за дисциплінами, зазначеними у програмі фахових випробувань, і відповідає на них впродовж 60 хвилин. У разі правильної відповіді, за кожне з запитань тесту зараховується 8 тестових балів. Пороговий тестовий бал ("склав / не склав") для вступного іспиту становить 100 тестових балів.

Загальний результат фахового вступного випробування оцінюється за 200-бальною шкалою, з врахуванням кількості балів, набраних за правильні відповіді на запитання тесту.

Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17⁰⁰ години.

Голова фахової атестаційної комісії

Івченко Є.А.

Відповідальний секретар ПК

Мазнев Є.О